

Pod lupou najmä nebezpečný odpad

Inšpekcia odpadového hospodárstva vznikla v roku 1992 na základe prvého zákona o odpadoch ako orgán štátneho dozoru v odpadovom hospodárstve.

Dozerá na to, ako právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia dodržiavajú právne predpisy v odpadovom hospodárstve (OH), to znamená:

- zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o odpadoch),
- zákon č. 529/2002 Z. z. o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o obaloch),
- zákon č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení zákona č. 587/2004 Z. z. (zákon o poplatkoch)

a ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy odpadového hospodárstva, ktoré upravujú vykonávanie jednotlivých ustanovení týchto zákonov.

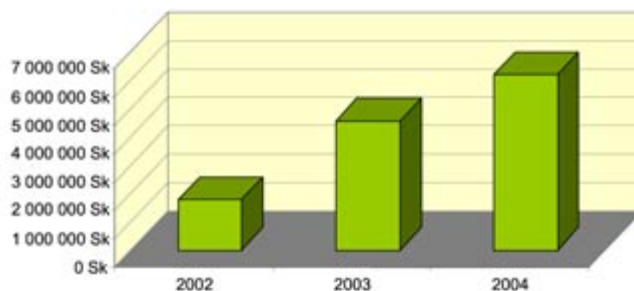
Inšpekcia odpadového hospodárstva napríklad kontroluje povinnosti:

- pôvodcov odpadu pri nakladaní s ním, s dôrazom na nakladanie s nebezpečným odpadom,
- prevádzkovateľov zariadení na zneškodňovanie a zhodnocovanie odpadu,
- podnikateľských subjektov vykonávajúcich zber odpadu,
- odosielateľov a príjemcov odpadu pri vnútroštátnej preprave nebezpečného odpadu,
- výrobcov a dovozcov vybraných výrobkov,
- obcí pri nakladaní s komunálnym a drobným stavebným odpadom,
- pri prevencii v oblasti obalov a odpadu z obalov,
- plnenia záväzných limitov pre rozsah zhodnocovania alebo recyklovania odpadu z obalov,
- plnenia požiadaviek na označovanie obalov,
- vedenia evidencie obalov uvedených na trh v SR,
- platenia poplatkov za uloženie odpadu a iné.

Za nedostatky zistené kontrolnou činnosťou inšpekcia odpadového hospodárstva ukladá pokuty a opatrenia na nápravu. Výkon štátnej správy zabezpečuje aj rozhodovaním v sporných prípadoch (ustanovenie § 69 písm. c/ zákona o odpadoch), či je daný tovar v prípade prepravy cez štátnu hranicu odpadom.

Graf. č. 1 Prehľad uložených pokút v období 2002 - 2004

Zameranie kontrolnej činnosti je proporcionálne rozdelené tak, aby sa zabezpečil výkon kontroly dodržiavania všetkých povinností, vyplývajúcich z vyššie uvedených predpisov.

Neoddeliteľnou súčasťou činnosti je aj prešetrovanie sťažností, petícií a rôznych podnetov od organizácií i občanov, správne konanie vo veci ukladania pokút, vymáhanie peňažného plnenia od sankcionovaných organizácií, a iné.

V roku 2004 zamerala inšpekcia odpadového hospodárstva svoju činnosť na kontroly pôvodcov odpadu, prevádzkovateľov zariadení na zneškodňovanie alebo zhodnocovanie odpadu, prevádzkovateľov zariadení na zber odpadu, obcí pri nakladaní s komunálnym a drobným stavebným odpadom, výrobcov a dovozcov zákonom určených komodít, nakladania so starými vozidlami a iné.

Inšpekcia odpadového hospodárstva vykonala spolu 609 kontrol, z ktorých bolo zameraných na:

- zákon o odpadoch 582 kontrol,
- zákon o obaloch 16 kontrol,
- zákon o poplatkoch 11 kontrol.

Z celkového počtu kontrol sa v 314 prípadoch zistilo porušenie právnych predpisov odpadového hospodárstva, čo je podiel 52 % z vykonaných kontrol a v 295 prípadoch (48 %) sa porušenie nezistilo.

Vzhľadom na veľký rozsah zákona o odpadoch a na to, že najväčší podiel na tvorbe odpadu majú pôvodcovia odpadu, najviac kontrol sa vykonalo práve u týchto subjektov. Počet kontrol pôvodcov odpadu tak v roku 2004 dosiahol 323. V 165 prípadoch sa zistilo porušenie povinností, ktoré vyplývajú zo zákona o odpadoch.

Inšpekcia odpadového hospodárstva vykonala 35

kontrol prevádzkovateľov zariadení na zneškodňovanie odpadu, z toho:

- 27 kontrol prevádzkovateľov skládok odpadu,
- 7 kontrol prevádzkovateľov spaľovní odpadu,
- 1 kontrolu prevádzkovateľa iného zariadenia na zneškodňovanie odpadu (zneškodňovanie odpadu biodegradáciou pôdnymi baktériami).

V 16 prípadoch sa zistilo porušenie zákona o odpadoch. K porušeniu došlo v 15 prípadoch u prevádzkovateľov skládok a v jednom prípade u prevádzkovateľa spaľovne.

V minulom roku inšpekcia odpadového hospodárstva vykonala tiež:

- 26 kontrol prevádzkovateľov zariadení na zhodnocovanie odpadu, pri ktorých sa zistilo 12 subjektov porušujúcich povinnosti zákona o odpadoch.
- 44 kontrol zariadení na zber odpadu, pričom prevádzkovatelia 18 zariadení nedodržiavali povinnosti vyplývajúce zo zákona o odpadoch.
- 17 kontrol zameraných na dodržiavanie povinností obcí pri nakladaní s komunálnym a drobným stavebným odpadom, pri ktorých sa u 12 subjektov zistilo porušovanie povinností zákona o odpadoch.

• 4 kontroly cezhraničnej prepravy odpadu, z toho jednu u dovozcu a tri u vývozcu odpadu, pričom porušenie povinností pri cezhraničnej preprave sa zistilo v jednom prípade.

• 28 kontrol, ktoré boli zamerané na plnenie povinností výrobcov a dovozcov vybraných komodít, hlavne na platenie príspevkov do Recyklačného fondu. Porušenie zákona o odpadoch sa zistilo u 19 kontrolovaných subjektov.

Predmetom kontrol boli tieto typy subjektov a vybrané komodity:

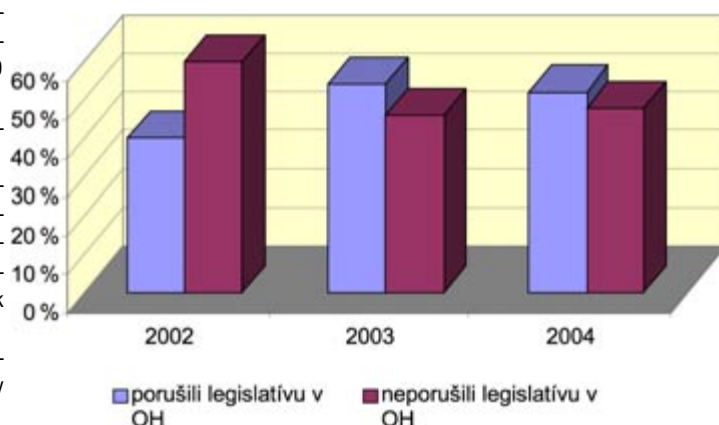
- dovozcovia - viacvrstvových kombinovaných materiálov, kovových obalov, výrobkov z plastov a z papiera, oleja, automobilov, elektrických a elektronických zariadení, batérií, výrobkov zo skla, pneumatík a svetelných zdrojov s obsahom ortuti,
- výrobcovia - elektrických a elektronických zariadení, pneumatík, výrobkov

z plastov a z papiera a svetelných zdrojov s obsahom ortuti.

- 17 kontrol plnenia povinností subjektov, ktoré akýmkoľvek spôsobom nakladali so starými vozidlami. Poru-

Graf. č. 2 Dodržiavanie legislatívy v OH v období 2002 - 2004

šenie zákona o odpadoch sa zistilo u 13 subjektov.

- 16 kontrol zameraných na plnenie povinností vyplývajúcich zo zákona o obaloch, pri ktorých sa porušenie povinností zistilo v 12 prípadoch.

• 11 kontrol zameraných na dodržiavanie povinností v zmysle zákona o poplatkoch - na platenie poplatkov za ukladanie odpadu na skládky a odkaliská. Porušenie povinností pri platení poplatkov sa zistilo v 3 prípadoch.

Inšpekcia odpadového hospodárstva prijala vlni 113 podnetov a jednu petíciu. Autormi podnetov boli najmä občania, mimovládne organizácie, anonymy, iné orgány verejnej správy a pod. Poukazyvali napríklad na nelegálne skládky odpadu, nezákonné nakladanie s nebezpečným odpadom a na nezákonné nakladanie so starými vozidlami.

Na základe týchto podnetov sa uskutočnilo 88 operatívnych kontrol, pričom v 40 prípadoch sa preukázali skutočnosti, na ktoré podnety poukazovali.

Nedostatky zistené pri kontrolách, ktoré naplnili znaky skutkovej podstaty pre uloženie pokuty, sa riešili v správnom konaní. Inšpekcia odpadového hospodárstva vydala 249 rozhodnutí o uložení pokuty a 6 rozhodnutí o uložení opatrenia na nápravu. Na základe právoplatných rozhodnutí v roku 2004 uložila pokuty v celkovej výške 6 193 300 Sk.

V porovnaní s predchádzajúcim obdobím (roky 2002 a 2003) došlo k vzrastu výšky uložených pokút (graf č. 1), napriek tomu, že percentuálny podiel zisteného porušenia je približne rovnaký (graf č. 2). Dôvodom je najmä rozsah, závažnosť a čas trvania protiprávneho stavu. Preto aj celková výška pokút za rok 2004 je vyššia oproti uplynulým rokom. Aktuálny zoznam legislatívy odpadového hospodárstva, ako aj ďalšie informácie z kontrolnej činnosti inšpekcie odpadového hospodárstva sú dostupné aj na webovej stránke Slovenskej inšpekcie životného prostredia (www.sizp.sk).

Ing. Jarmila Ďurđovičová
hlavná inšpektorka útvaru inšpekcie
odpadového hospodárstva SIŽP